

Docent maatschappijleer Gijs Abrahams heeft ook een les laten vormgeven die een collega heeft bedacht over de zaak Lucia de B. "Zonde als zo'n perfecte les bij een docent thuis op de plank blijft liggen."

Vorm een coalitie of speel rechter

Docent maatschappijleer Gijs Abrahams verrast zijn leerlingen aan het Amadeus Lyceum in Vleuten graag met pakkende lessen. Zo ontwierp hij twee kaartensets waarmee leerlingen in groepjes actief en spelenderwijs leren over politiek en de rechtstaat.

Na de lockdowns zag Abrahams ongemotiveerde gezichten in zijn klas die zich graag verschuilden achter hun laptop. "Ze moesten weer uit hun eigen wereld komen. Mijn antwoord hierop was activerende didactiek", aldus de docent. "Ik stelde mijzelf ten doel elke week met een nieuwe werkvorm te komen die de instructie voor een groot deel vervangt en gefocust is op leerdoelen. Daarbij moesten de leerlingen in groepjes van drie of vier werken." Wekelijks zat hij een avond lang kaartjes te knippen voor de lessen. De leerlingen werden enthousiast en bij de nabesprekingen merkte de docent dat de lesstof goed bleef hangen.

Abrahams bedacht de meeste activerende lessen zelf en gebruikte daarnaast wat lessen die collega-docenten op Facebook hadden gedeeld. Van ganzenbord over opgroeien in een dictatuur als Noord-Korea tot een escaperoom over de grondwet. En van zelf een coalitie vormen met spelkaarten over politieke partijen tot rechter spelen in de zaak Lucia de B. "Eén leerling was zo enthousiast. Toen ik vertelde dat ik vader zou worden, vroeg hij of ik dan nog wel tijd zou hebben om leuke spellen te bedenken. Dat vond ik een mooi compliment." Op Facebook en LinkedIn deelde Abrahams zijn zelfbedachte lessen. "Als ik erbij schreef dat collega's mij bij interesse een mailtje konden sturen, kreeg ik soms wel honderd mailadressen waar ik mijn

word-bestanden naartoe stuurde. Al die mensen zaten dan vervolgens kaartjes te knippen en plakken. Voor mij was het ook best arbeidsintensief, want ik was daarna druk met mailen en soms vragen beantwoorden. Dat voelde op een gegeven moment niet meer in balans."

MOOI JASJE

De docent maatschappijleer besloot anderhalf jaar geleden zijn activerende werkvormen uit te geven en te verkopen. "Ik had geen idee of het iets op ging leveren, want groot is de doelgroep niet, maar ik wilde mijn lessen graag delen met een mooi jasje eromheen." Hij ontwikkelde als eerste de Box Politiek. Hierin zitten acht dezelfde pakjes spelkaarten waarmee acht groepjes leerlingen aan de slag kunnen. "Bijzonder aan zo'n kaartenset is dat je er met wat creativiteit heel veel werkvormen mee kan bedenken. Vier werkvormen heb ik uitgewerkt en staan in de instructie."

In zijn eigen lessen gebruikt hij de gedrukte kaartensets nu regelmatig. "Ik begin 'even centraal' met een korte uitleg.

Daarna kunnen de leerlingen al snel in groepjes zelfstandig aan de slag met de kaarten." In een pakje kaarten over politiek zitten onder meer 26 kaarten met standpunten zoals 'Er moet een verbod komen op het roken van wiet' en 'Zorg moet voor iedereen gratis worden'. Een van de werkvormen is dat leerlingen in hun groepje met behulp van de hulpkaarten bespreken of ze voor of tegen de standpunten zijn en de standpuntkaarten zo in twee rijen verdelen.

Ook zitten er politieke partijkaarten in de set met daarop beknopte uitleg over de partij en bijbehorende belangrijkste standpunten. De leerlingen overleggen: is de partij links, rechts, progressief of conservatief? Vervolgens plaatsen ze de kaarten op een politiek spectrum-speelveld. "Je merkt dat leerlingen echt met elkaar in gesprek gaan tijdens zo'n les. En het mooie is dat ik mijn rol als docent goed kan pakken als de leerlingen bezig zijn: ik observeer waardoor ik inzicht krijg in het leerproces van de leerling en stuur bij waar nodig." Inmiddels heeft Abrahams eenzelfde

Idee: Activeer leerlingen met kaartensets

soort box met kaartensets over de rechtsstaat gemaakt, wat net als politiek een verplicht leerdoel is bij maatschappijleer. Hierin zitten onder meer 23 kaarten met daarop een grondrecht en 23 kaarten met krantenkoppen, zoals 'Man belemmert politie bij huiszoeking'. Als leerlingen aan ieder grondrecht de juiste krantenkop koppelen, kunnen ze een code aflezen op de kaarten. "Deze werkvorm heet dan ook 'Kraak de code' en zorgt ervoor dat leerlingen grondrechten niet meer zien als iets abstracts, maar als iets dat je in het dagelijks leven veel tegenkomt." Ook met deze kaartenset kun je nog veel meer werkvormen doen. Bij zowel de Box Politiek als de Box

Rechtsstaat kunnen leerlingen op twee niveaus spelen. Ze kunnen kiezen voor 'basis' en op de andere kant van de kaart staat 'extra'. Meerdere maatschappijleer-collega's werken inmiddels met de boxen, want Abrahams heeft er ruim tweehonderd verkocht.

De opbrengst van de boxen steekt Abrahams volledig in nieuwe projecten. "Ik heb een geweldige les over Lucia de B. die een collega heeft bedacht mooi laten vormgeven en uitgebracht. De docent die de les heeft bedacht, verdient wel wat per verkochte box, maar zelf verdien ik hier niks op. Ik doe dit echt omdat ik het zonde vind als zo'n perfecte les bij een docent thuis op de plank blijft liggen. Deze les gebruik ik ieder schooljaar als eerste en dan heb ik de leerlingen meteen te pakken. Ook ben ik bezig met een box over sociale ongelijkheid en met een activerende lesvorm over onderzoeksvaardigheden. Ideeën genoeg dus om de leerlingen enthousiast en gemotiveerd te houden."

MEER INFO [EVEN-CENTRAAL.NL](https://www.even-centraal.nl)

BEN JIJ MET IETS BIJZONDERS BEZIG. OF KEN JE IEMAND DIE IN DEZE SERIE PAST? LAAT HET DAN WETEN VIA ONDERWIJSBLAD@AOB.NL